

**Briuselis, 2026 m. liepos 13 d.
(OR. en)**

11840/26

**ENT 195
MI 773
CHIMIE 100
IND 483
COMPET 948
SAN 587
ENV 938**

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2026 m. liepos 10 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	D(2026) 105447
Dalykas:	[data] KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) .../..., kuriuo dėl šratuose esančio švino iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH) XVII priedas

Delegacijoms pridedamas dokumentas D(2026) 105447.

Pridedama: D(2026) 105447

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, XXX
D105447/07
[...] (2026) XXX draft

KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) .../...

XXX

**kuriuo dėl šratuose esančio švino iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos
reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo,
autorizacijos ir apribojimų (REACH) XVII priedas**

(Tekstas svarbus EEE)

KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) .../...

XXX

kuriuo dėl šratuose esančio švino iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH) XVII priedas

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantį Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantį Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantį Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB¹, ypač į jo 68 straipsnio 1 dalį,

kadangi:

- (1) Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XVII priede nustatyti tam tikrų pavojingų medžiagų, mišinių ir gaminių gamybos, tiekimo rinkai bei naudojimo apribojimai. To priedo 63 įrašė nustatyti švino (CAS Nr. 7439-92-1, EB Nr. 231-100-4) ir švino junginių (toliau – švinas) naudojimo apribojimai, įskaitant apribojimą dėl švino, su šratais patenkančio į šlapžemes arba aplink jas, nustatytą Komisijos reglamentu (ES) 2021/57²;
- (2) švinas pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008³ klasifikuojamas kaip labai toksiškas vandens organizmams ir toksiškas reprodukcijai dėl jo neigiamo poveikio vaisingumui ir vaisiaus bei vaiko nervų sistemos vystymuisi, dėl jo patiriama nepataisoma žala ir mažėja intelekto koeficientas (IQ). Saugios švino ribinės koncentracijos, iki kurios švinas neturėtų neigiamo poveikio žmonių sveikatai, nenustatyta. Švinas taip pat siejamas su padidėjusia suaugusiųjų širdies ir kraujagyslių, inkstų ir centrinės nervų sistemos ligų rizika. Be to, švino poveikis gali turėti įvairių ūmių ir lėtinių toksikologinių padarinių, taip pat gali sukelti gyvūnų, ypač paukščių, mirtį⁴;

¹ OL L 396, 2006 12 30, p. 1. ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj>.

² 2021 m. sausio 25 d. Komisijos reglamentas (ES) 2021/57, kuriuo dėl švino, su šratais patenkančio į šlapžemes arba aplink jas, iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH) XVII priedas, (OL L 24, 2021 1 26, p. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/57/oj>).

³ 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiantis ir panaikinantis direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006, OL L 353, 2008 12 31, p. 1. ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1272/oj>.

⁴ Rizikos vertinimo komitetas (RAC) ir Socialinės ir ekonominės analizės komitetas (SEAC), *Background document to the Opinion on the Annex XV dossier proposing restrictions on Lead in shot*, p. 3. <https://echa.europa.eu/documents/10162/28acf817-61a6-3ca6-4e85-a71ef0e07740>.

- (3) Sajunga ir jos valstybės narės yra Migruojančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo konvencijos⁵ susitariančiosios šalys. Apsinuodijimo prevencijos darbo grupė parengė gaires dėl apsinuodijimo rizikos migruojantiems paukščiams prevencijos (toliau – gairės), kurios buvo priimtos 2014 m. Migruojančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo konvencijos rezoliucijoje Nr. 11.15. Gairėse rekomenduojama laipsniškai uždrausti naudoti švininius šaudmenis visose buveinėse ir laipsniškai uždrausti naudoti švininius žvejybos svarelius teritorijose, kuriose, kaip įrodyta, migruojantiems paukščiams kyla ypač didelė apsinuodijimo švinu rizika;
- (4) 2019 m. liepos 16 d. Komisija pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 69 straipsnio 1 dalį paprašė⁶ Europos cheminių medžiagų agentūros (toliau – Agentūra) parengti dokumentaciją (toliau – XV priede nurodyta dokumentacija), kad būtų atsižvelgta į susirūpinimą dėl žmonių sveikatos ir aplinkos, kuri kelia švinas, esantis i) šaudmenyse, įskaitant šratus, naudojamus ne šlapžemėse, ir kulkas, naudojamas tiek šlapžemėse, tiek ne šlapžemėse, ir ii) žvejybos reikmenyse. Šis pavedimas neapėmė šaudmenų naudojimo šaudymui patalpose, taip pat jų naudojimo policijos, karinių ir kitų saugumo pajėgų reikmėms;
- (5) 2021 m. kovo 24 d. Agentūra paskelbė XV priede nurodytą dokumentaciją⁷, kurioje padarė išvadą, kad švinas šaudmenyse ir tam tikruose žvejybos reikmenyse kelia pavojų aplinkai ir žmonių sveikatai, visų pirma pažeidžiamoms gyventojų grupėms, pvz., vaikams, kuris nėra tinkamai kontroliuojamas, todėl ši klausimą reikia spręsti Sąjungos mastu. Kalbant apie pavojų aplinkai, paukščiai ir kiti gyvūnai, prariję po medžioklės, sportinio šaudymo ir žvejybos veiklos nesurinktus švininius šaudmenis, švininius gramzdiklius ir švininius masalus, apsinuodija ir dažnai žūsta. Be to, dėl švino sancaupų sportinio šaudymo šaudyklėse švinu užterštas paviršinys vanduo gali prasiskverbti į vietos vandentakius ir paveikti požeminį vandenį, o dėl to gali apsinuodyti žmonės, gyvuliai ir laukinė gyvūnija. Agentūra taip pat padarė išvadą, kad dėl švininiais šaudmenimis nužudytų gyvūnų mėsos vartojimo kyla pavojus žmonių, ypač septynerių metų ir jaunesnių vaikų, sveikatai, be to, jis kyla ir namuose gaminant švininius šaudmenis, gramzdiklius ar masalus;
- (6) Agentūra apskaičiavo, kad jei dėl šaudymo ir žvejybos veiklos Sąjungoje ir toliau bus išmetama tiek pat švino, per ateinančius 20 metų į aplinką bus išmesta apie 876 000 tonų švino. Dėl to rizika apsinuodyti gali kilti bent: i) 135 mln. paukščių, jiems nurijus švininius šratus; ii) 14 mln. paukščių, jiems nurijus šviną kartu su maistu, ir iii) 7 mln. paukščių, jiems nurijus gramzdiklius ir masalus. Be to, Agentūra apskaičiavo, kad kasmet apie 13,8 mln. asmenų iš medžiotojų šeimų, įskaitant 1,1 mln. septynerių metų ar jaunesnių vaikų, kyla pavojus patirti švino poveikį vartojant medžiojamųjų gyvūnų mėsą;
- (7) atsižvelgdama į tai, Agentūra pasiūlė apriboti švino naudojimą šaudmenyse ir tam tikruose žvejybos reikmenyse, be kita ko, apriboti švino tiekimą rinkai ir naudojimą, kai švino koncentracija šratuose yra 1 % arba didesnė, ir švino naudojimo apribojimą, kai švino koncentracija šaudmenyse, išskyrus šratus (pvz., kulkas ir pneumatinių šautuvų šratus), yra 1 % arba didesnė. Be to, Agentūra pasiūlė šiais gaminiais prekiaujantiems mažmenininkams nustatyti pareigas teikti informaciją, o šaudmenų

⁵ <https://www.cms.int/en/convention-text>.

⁶ https://echa.europa.eu/documents/10162/17233/rest_lead_ammunition_COM_request_en.pdf.

⁷ Europos cheminių medžiagų agentūra, *Annex XV Restriction Report – Lead in outdoor shooting and fishing*, 2021 m. kovo 24 d., <https://echa.europa.eu/documents/10162/da9bf395-e6c3-b48e-396f-afc8dcef0b21>.

tiekėjams – ženklavimo pareigas. Siūlomam apribojimui siekiama per 20 metų nuo jo nustatymo sumažinti išmetamą švino kiekį maždaug 630 000 tonų. Taip išmetamas švino kiekis sumažėtų 72 %, palyginti su padėtimi, jei siūlomas apribojimas nebūtų taikomas. Taikant šį apribojimą Sąjungoje apie 7 000 vaikų per metus taip pat išvengtų intelekto koeficiento mažėjimo, dėl to per metus būtų sutaupyta maždaug 70 mln. EUR gerovės lėšų;

- (8) savo parengtoje XV priede nurodytoje dokumentacijoje Agentūra padarė išvadą, kad alternatyvūs medžioklei skirti šaudmenys (pavyzdžiui, plieniniai ir bismuto šratai, taip pat varinės ir žalvarinės kulkos): i) yra plačiai naudojami; ii) juos naudoti yra techniškai įmanoma; iii) pagal kainą prilygsta švininiams šaudmenims ir iv) jų keliamo pavojaus ir rizikos pobūdis mažiau kenkia žmonių sveikatai ir aplinkai nei švininiai šaudmenys. Kalbant apie sportinį šaudymą šratais, Agentūra nustatė, kad būtų įmanoma šviną pakeisti plienu, kartu išlaikant panašų veiksmingumą, tačiau tokiam perėjimui reiktų atitinkamų tarptautinių sportinio šaudymo federacijų patvirtinimo. Kita vertus, nustatyta, kad švininių kulku ir švininių pneumatinių šautuvų šratų alternatyvos sportinio šaudymo srityje nėra tokios veiksmingos kaip švininės kulkos ir šratai. Agentūra pažymėjo, kad šiuo metu sunku pakeisti šviną, naudojamą tam tikroms reikmėms, pavyzdžiui, mažo kalibro centrinio įskėlimo šoviniuose, žiedinio įskėlimo šoviniuose, pneumatinių šautuvų šaudmenyse, per laibgalį užtaisomų šaunamųjų ginklų šaudmenyse, vientiso apvalkalo kulkose ir atviros smailės kulkose;
- (9) Agentūra rekomendavo atidėti apribojimų, taikomų kitiems gaminiais, patenkantiems į XV priede nurodytos dokumentacijos taikymo sritį, ir informavimo bei ženklavimo pareigų taikymo pradžią. Taip veiklos vykdytojai galėtų prisitaikyti prie naujų taisyklių ir įdiegti būtinas rizikos valdymo priemones. Agentūra pasiūlė penkerių metų pereinamąjį laikotarpį, susijusį su draudimu tiekti rinkai šratus ir naudoti juos medžioklei. Ji pasiūlė atidėti draudimo medžioklei naudoti didelio kalibro ir mažo kalibro šaudmenis, išskyrus šratus, taikymo laikotarpį atitinkamai 18 mėnesių ir penkeriems metams;
- (10) Agentūra pasiūlė nukrypti nuo draudimo naudoti švinines kulkas sportiniam šaudymui su sąlyga, kad sportinio šaudymo šaudyklose būtų įdiegtos konkrečios rizikos valdymo priemonės ir ten nebūtų vykdoma jokia žemės ūkio veikla. Agentūra taip pat nepritarė neprivalomoms nukrypti nuo draudimo tiekti rinkai ir naudoti švininius šratus sportiniam šaudymui leidžiančioms nuostatoms. Agentūra pritarė draudimui naudoti švininius šratus sportiniam šaudymui, tačiau taip pat įtraukė nukrypti leidžiančias nuostatas kaip neprivalomas ir įvertino jų sąnaudas ir naudą tuo atveju, jei Komisija nemanytų, kad toks draudimas yra tinkamas, ir pareikalavo atlikti leidimo toliau naudoti švininius šratus sportiniam šaudymui tokiomis sąlygomis, kuriomis būtų kuo labiau sumažinta nustatyta rizika žmonių sveikatai ir aplinkai, poveikio vertinimą. Neprivalomos nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo sąlygos: i) valstybėse narėse šaudymo sporto atstovai yra licencijuojami; ii) valstybėse narėse sportinio šaudymo šaudykloms įrengti reikalingi leidimai; iii) dažnai regeneruojama daugiau kaip 90 % švininių šratų, kuriais šaudoma šaudyklėje; iv) yra įdiegtos griežtos vandens išteklių apsaugos nuo taršos švinu ir tokios taršos šalinimo priemonės; v) šaudyklėje yra uždrausta bet kokia žemės ūkio veikla; vi) yra dokumentai, patvirtinantys, kad laikomasi iii–v punktuose nurodytų sąlygų; vii) šovinių pakuotės ir pavieniai šoviniai yra pažymėti įspėjamaisiais užrašais ir viii) valstybėms narėms taikomas reikalavimas pranešti Komisijai licencijuotų naudotojų skaičių, teisėtai įrengtų šaudyklų skaičių ir jų teritorijoje naudotų švininių šratų kiekį;

- (11) Agentūra nurodė, kad apribojimas neturėtų būti taikomas šaudymui patalpose, naudojimui policijos ir kariuomenės reikmėms ir naudojimui saugumo tikslais, kaip nurodyta 2019 m. liepos 16 d. Komisijos prašyme Agentūrai, taip pat naudojimui, susijusiam su bandymais, plėtra, moksliniais tyrimais ir analize;
- (12) po viešų konsultacijų dėl XV priede nurodytos dokumentacijos Agentūra peržiūrėjo⁸ savo pradinį pasiūlymą, kad atsižvelgtų į konsultacijų metu gautas pastabas. Visų pirma ji pasiūlė padidinti leidžiamąją švino koncentracijos šaudmenyse, išskyrus vario arba vario lydinų turinčius šratus, ribą nuo mažiau kaip 1 % iki mažiau kaip 3 % masės. Buvo pasiūlyta leisti toliau naudoti alternatyvius iš žalvario (vario lydinio) pagamintus šaudmenis, kuriuose šiuo metu yra iki 3 % švino. Į peržiūrėtą XV priedo dokumentaciją taip pat įtrauktos tam tikromis sąlygomis taikomos papildomos nukrypti leidžiančios nuostatos, skirtos ruonių medžioklei naudojant kulkas ir medžioklei naudojant vientiso apvalkalo kulkas;
- (13) tik kelios valstybės narės yra priėmusios nacionalines nuostatas, draudžiančias naudoti šviną medžioklėje ir šaudant lauke, siekiant sumažinti išmetamą švino kiekį ir poveikį. Remiantis XV priede nurodyta dokumentacija matyti, kad, siekiant užtikrinti vienodą apsaugos lygį visoje Sąjungoje, būtina imtis Sąjungos masto veiksmų, kuriais būtų mažinama rizika, susijusi su švino naudojimu šaudmenyse;
- (14) 2022 m. birželio 2 d. Agentūros Rizikos vertinimo komitetas (RAC) pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 70 straipsnį priėmė nuomonę dėl XV priede nurodytos dokumentacijos. Savo nuomonėje RAC pritarė Agentūros išvadai, kad švininių šaudmenų, įskaitant šratus, naudojimas medžioklėje ir šaudant lauke kelia įvairią riziką žmonių sveikatai ir aplinkai. RAC padarė išvadą, kad Agentūros siūlomas apribojimas būtų tinkamiausia Sąjungos masto priemonė nustatyta rizikai sumažinti;
- (15) RAC tvirtai pritarė trumpesniajam pereinamajam laikotarpiui nei Agentūros pasiūlytas penkerių metų laikotarpis, susijęs su šratų naudojimo medžioklėje apribojimu, nes švininių šratų naudojimas šlapžemėse jau reglamentuojamas visoje Sąjungoje, o kuo trumpesnis pereinamasis laikotarpis, tuo mažiau švino išmetama į aplinką;
- (16) RAC nepritarė neprivalomoms nukrypti leidžiančioms nuostatomis dėl švininių šratų tiekimo rinkai ir dėl švininių šratų naudojimo sportiniam šaudymui. Jis laikėsi nuomonės, kad nustačius tas neprivalomas nukrypti leidžiančias nuostatas būtų sudėtingiau užtikrinti siūlomo apribojimo ir Komisijos reglamentu (ES) 2021/57 nustatyto švininių šratų naudojimo šlapžemėse arba aplink jas apribojimo vykdymą. Vis dėlto, RAC nurodė, kad leidus taikyti tas nukrypti leidžiančias nuostatas jis pritartų Agentūros Socialinės ir ekonominės analizės komiteto (SEAC) pasiūlymui, kad jos turėtų būti taikomos tik 1,9–2,6 mm dydžio šratams;
- (17) RAC pritarė Agentūros pasiūlytiems ženklinimo ir informacijos teikimo reikalavimams, taikytiniems švino šaudmenims. Vis dėlto RAC rekomendavo išvengti painiavos padidinant švino ribinę koncentraciją, nuo kurios būtų taikomi reikalavimai, nuo 0,3 iki 1 % masės, siekiant ją suderinti su ribine koncentracija, nuo kurios taikomas draudimas tiekti rinkai ir naudoti;

⁸ Rizikos vertinimo komitetas (RAC) ir Socialinės ir ekonominės analizės komitetas (SEAC), *Background Document to the Opinion on the Annex XV dossier proposing restrictions on lead in outdoor shooting and fishing*, p. 20, <https://echa.europa.eu/documents/10162/14c4fceb-31b4-aea2-a9b5-75cdccf8013f>.

- (18) 2022 m. gruodžio 1 d. Agentūros vykdomojo direktoriaus prašymu ir pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006⁹ 77 straipsnio 3 dalies c punktą RAC priėmė papildomą nuomonę. Šioje nuomonėje iš naujo įvertintas RAC atliktas konkretaus Europos maisto saugos tarnybos pateikto duomenų rinkinio, susijusio su švino buvimu medžiojamųjų gyvūnų mėsoje ir žmonių suvartojamu medžiojamųjų gyvūnų mėsos kiekiu, vertinimas. RAC pakartojo savo išvadą, kad medžiotojų šeimų vaikams kyla vidutinė arba didelė švino medžiojamųjų gyvūnų mėsoje poveikio rizika, tačiau tikėtina, kad rizika suaugusiems yra nedidelė;
- (19) 2022 m. gruodžio 2 d. SEAC priėmė nuomonę pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 71 straipsnio 1 dalį. Jis padarė išvadą, kad siūlomas apribojimas būtų tinkamiausia Sąjungos masto priemonė nustatyti rizikai sumažinti, kaip nurodyta RAC padarytoje išvadoje, jeigu sąlygos bus pakeistos taip, kaip siūlo SEAC. Išvadoje atsižvelgiama į priemonės socioekonominės naudos proporcingumą, palyginti su jos socioekonominėmis sąnaudomis;
- (20) SEAC pritarė RAC nuomonei, kad, švininių šratų naudojimo medžioklėje apribojimo atveju, pereinamasis laikotarpis, kuris būtų gerokai trumpesnis nei Agentūros pasiūlyti penkeri metai, būtų pagrįstas, nes nėra pakankamai įrodymų, kad alternatyvių šaudmenų, kurie pakeistų medžioklinius švininius šratus, gamybos apimčiai padidinti prireiktų penkerių metų. Turima informacija patvirtino argumentą, kad medžioklei naudojamų švininių šratų kiekiai galėtų būti pakeisti anksčiau. SEAC neturėjo esminių ir patikimų įrodymų, kuriais remiantis būtų galima padaryti išvadą dėl konkrečios pereinamojo laikotarpio trukmės, todėl manė, kad minimalus laikotarpis, kurio reikia sklandžiam perėjimui prie alternatyvų užtikrinti, būtų 18 mėnesių;
- (21) kad būtų lengviau užtikrinti draudimo medžioklėje naudoti švininius šratus vykdymą, SEAC rekomendavo uždrausti nešiotis tokius šratus medžiojant arba einant medžioti;
- (22) siekdamas kuo labiau padidinti siūlomo apribojimo veiksmingumą, SEAC pasiūlė neprivalomas nukrypti leidžiančias nuostatas, susijusias su sportiniam šaudymui naudojamais švininiais šratais, taikyti tik 1,9–2,6 mm dydžio šratams, nes tai veiklai naudojami būtent tokių dydžių šratai;
- (23) dėl draudimo naudoti švininius šaudmenis per laibgalį užtaisomuose ar kituose senoviniuose šaunamuosiuose ginkluose SEAC pažymėjo, kad senoviniams šaunamiesiems ginklams skirtų bešvinių alternatyvų dar nėra. Vis dėlto jis laikėsi nuomonės, kad išvada dėl to, ar nukrypti leidžianti nuostata dėl tokio naudojimo būtų pateisinama kultūrinėmis vertybėmis, kaip buvo pasiūlyta per viešas konsultacijas, nebūtų įmanoma dėl to, kad trūksta informacijos apie tokios nukrypti leidžiančios nuostatos socioekonominį poveikį;
- (24) SEAC neturėjo pakankamai informacijos, kad galėtų padaryti išvadą dėl to, ar informacijos teikimo pardavimo vietoje išlaidos (taip siūlo Agentūra ir tam pritaria RAC) būtų visiškai pagrįstos, arba dėl to, ar pirkėjų elgsenai veiksmingiau darytų poveikį kitos informavimo priemonės. SEAC pritarė RAC, kad ta pati 1 % masės ribinė koncentracija, pasiūlyta siekiant apriboti švininių šaudmenų tiekimą rinkai ir naudojimą, taip pat turėtų būti taikoma ženklinimo ir informacijos teikimo reikalavimams, kad būtų išvengta painiavos ir būtų lengviau užtikrinti vykdymą.

⁹ Rizikos vertinimo komitetas (RAC), *Request by the Executive Director of ECHA under Article 77(3)(c) of REACH to prepare a supplementary opinion on the restriction dossier on lead in outdoor shooting and fishing*, 2022 m. gruodžio 1 d., <https://echa.europa.eu/documents/10162/e0a5c108-a7ed-dbd3-67ce-d00a6470d8ce>.

SEAC laikėsi nuomonės, kad vykdymo užtikrinimas šioje srityje būtų veiksmingesnis, jei atskiri švininiai šoviniai būtų identifikuojami pagal ženklus arba spalvinius kodus. Vis dėlto jis neturėjo pakankamai informacijos, kad galėtų padaryti išvadą dėl techninių galimybių naudoti tokius ženklus ar spalvinius kodus, jų naudojimo išlaidų ir praktiškumo;

- (25) pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 77 straipsnio 4 dalies h punktą buvo konsultuotasi su Keitimosi informacija apie vykdymą forumu (toliau – forumas). Į jo rekomendacijas atsižvelgta;
- (26) 2023 m. vasario 27 d. Agentūra pateikė RAC ir SEAC nuomonę¹⁰ Komisijai;
- (27) atsižvelgdama į XV priede nurodytą dokumentaciją, RAC ir SEAC nuomonę, socioekonominį poveikį ir alternatyvų prieinamumą, Komisija mano, kad dėl švininių šaudmenų, visų pirma šratų, ir švininių žvejybos reikmenų naudojimo kyla nepriimtina rizika aplinkai ir žmonių sveikatai. Tą riziką reikia šalinti Sąjungos lygmens priemonėmis. Todėl tikslinga apriboti tokių šaudmenų ir žvejybos reikmenų tiekimą rinkai ir naudojimą. Vis dėlto, siekdamą sumažinti sudėtingumą ir padidinti teisinį aiškumą, Komisija mano, kad švininių šaudmenų ir švininių žvejybos reikmenų naudojimo apribojimą, pasiūlytą XV priede nurodytoje dokumentacijoje, aptartą RAC ir SEAC nuomonėje ir įvertintą forumo pateiktose rekomendacijose, Komisija turėtų priimti dviem atskirais reglamentais;
- (28) švino naudojimo šaudmenyse apribojimas turėtų būti taikomas tokiems šaudmenims, kuriuose švino koncentracija yra 1 % masės arba didesnė. Būtent ši švino, esančio šlapžemėse arba aplink jas naudojamuose šratuose, koncentracijos riba yra nustatyta Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XVII priedo 63 įrašė, siekiant išvengti didelio toksiškumo pavojaus migruojantiems paukščiams ir kitiems laukiniams gyvūnams bei jų buveinėms. Be to, 1 % ribinė koncentracija laikoma pakankama, kad būtų galima išvengti nustatytos rizikos, ir šios vertės lengvai gali laikytis alternatyvų gamintojai, atsižvelgiant į tai, kad tose alternatyvose gali būti švino priemaišų;
- (29) Komisija atkreipė dėmesį į RAC ir SEAC nuomonę, kad pereinamasis laikotarpis, susijęs su švininių šratų naudojimo medžioklėje apribojimu, turėtų būti trumpesnis nei Agentūros pasiūlyti penkeri metai, tačiau ne trumpesnis nei 18 mėnesių. Atsižvelgdama į dabartinę geopolitinę padėtį, kuri labai pasikeitė, palyginti su padėtimi, kuri buvo tuo metu, kai RAC ir SEAC priėmė savo nuomones, Komisija negali būti tikra, kad net per Agentūros pasiūlytą penkerių metų pereinamąjį laikotarpį bus galima pagaminti pakankamą kiekį alternatyvių šaudmenų, kurie pakeistų medžioklinius švininius šratus. Todėl ji mano, kad septynerių metų pereinamasis laikotarpis, susijęs su švininių šratų tiekimo rinkai ir naudojimo medžioklei apribojimo taikymu, yra tinkamas. Komisija taip pat mano, kad šratų apibrėžtis turėtų apimti rutuliukus, kuriuos galima iššauti iš lygiavamzdžio šautuvo, tačiau neturėtų apimti jų kulkų, kurioms apribojimas neturėtų būti taikomas;
- (30) Komisija sutinka su SEAC, kad draudimas nešiotis švininius šratus medžiojant arba einant medžioti yra būtinas siekiant palengvinti šaudmenų, kuriuose švino koncentracija yra 1 % masės arba didesnė, apribojimo vykdymą;

¹⁰ Rizikos vertinimo komiteto (RAC) ir Socialinės ir ekonominės analizės komiteto (SEAC) nuomonė „Opinion on an Annex XV dossier proposing restrictions on lead and its compounds“, 2022 m. gruodžio 2 d., <https://echa.europa.eu/documents/10162/2c82ef18-ce5d-4b4f-8ff0-002932154acc>.

- (31) Komisija pripažįsta SEAC išvadas, kad medžioklei ir sportiniam šaudymui skirtoms švininėms kulkoms taikomas apribojimas yra proporcingas ir kad esama medžioklei skirtų švino alternatyvų, visų pirma skirtų ne mažesnio nei 5,6 mm kalibro centrinio įskėlimo kulkoms. Vis dėlto Komisija pažymi, kad kulkos, įskaitant švinines kulkas, yra pagrindinė gynybos tikslais naudojamų šaudmenų rūšis ir kad galimo švininėms kulkoms taikomo apribojimo poveikio Sąjungos pajėgumams analizę SEAC atliko esant visiškai kitokioms geopolitinėms aplinkybėms. Kadangi SEAC baigė rengti savo nuomonę 2022 m. gruodžio mėn., tarptautiniai pokyčiai parodė, kad Sąjunga, reaguodama į didėjančias grėsmes, turi sustiprinti savo gynybos parengtį ir gynybos pajėgumus. 2025 m. Komisija pateikė strategiją, kuria siekiama iki 2030 m. užtikrinti gynybos parengtį, paskelbdama Baltąją knygą dėl Europos gynybos¹¹ ir planą „ReArm Europe“, kad būtų greitai ir dideliu mastu padidintos Sąjungos investicijos į gynybą ir gynybos pajėgumai. Strategijoje, be kita ko, numatyti veiksmai, kuriais remiamas strateginis kulkų, įskaitant švinines kulkas, kaupimas ir užtikrinamas pakankamas pramonės pajėgumas prireikus laiku papildyti šaudmenų atsargas. Atsižvelgdama į šias aplinkybes ir į diskusijas su valstybėmis narėmis sprendimų priėmimo proceso metu, Komisija mano, kad tikslinga ir būtina kulkų neįtraukti į apribojimo taikymo sritį, kad būtų išvengta bet kokio galimo, nors ir nedidelio, poveikio švininių kulkų gamybai. Taikant apribojimą tik švininiams šratams, vis tiek bus užtikrinta aukšto lygio žmonių sveikatos ir aplinkos apsauga nuo švino poveikio. Remiantis Agentūros skaičiavimais, tikėtinas išmetamo švino kiekio sumažėjimas dėl draudimo naudoti švinines kulkas medžioklei ir sportiniam šaudymui lauke yra 8 232 tonos per 20 metų. Tai yra daug mažiau nei numatomas išmetamo švino kiekio sumažėjimas dėl draudimo tiekti rinkai ir naudoti švininius šratų, t. y. 558 000 tonų per 20 metų. Todėl kulkų neįtraukimas į apribojimo taikymo sritį turės tik minimalų poveikį bendram apribojimo veiksmingumui;
- (32) Komisija nemano, kad būtų pagrįsta šį apribojimą taikyti medžioklei ar sportiniam šaudymui naudojamiems pneumatinių ginklų šratams. Yra tik nedidelis švininių pneumatinių šautuvų šratų alternatyvų kiekis, naudojant jas trūksta tikslumo ir jos kainuoja iki keturių kartų daugiau nei švininiai pneumatinių šautuvų šratai. Be to, tiek Agentūra, tiek RAC sutarė, kad nustačius apribojimą pneumatiniuose ginkluose naudojamiems švininiams šratams išmetamas švino kiekis sumažėtų tik nežymiai. Jis taip pat nepadėtų sumažinti rizikos žmonėms, nes švininiai pneumatinių šautuvų šratai daugiausia naudojami nevalgomiems kenkėjams naikinti, todėl Sąjungos masto rizikos žmonėms praryti švino iš pneumatinių šautuvų šratų nekyla;
- (33) Komisija sutinka, kad visiškai uždraudus tiekti rinkai ir naudoti švininius šratų sportiniam šaudymui, kaip pasiūlė Agentūra ir kaip tam pritarė RAC ir SEAC, būtų lengviau užtikrinti vykdymą. Vis dėlto Komisija pažymi, kad toks draudimas galėtų turėti įtakos valstybių narių galimybei rengti olimpinės žaidynės ir kitas tarptautines varžybas, kuriose privaloma naudoti šviną. Sportininkai taip pat negalėtų treniruotis valstybėse narėse naudodami švininius šratų. Komisija mano, kad ilginiui sportinio šaudymo srityje būtų galima pereiti prie alternatyvių šaudmenų (pvz., plieninių šratų). Tačiau, kaip ir medžioklinių švininių šratų atveju, neaišku, ar per Agentūros pasiūlytą penkerių metų pereinamąjį laikotarpį bus galima pagaminti pakankamą kiekį

¹¹ Europos Komisija. Baltoji knyga dėl Europos gynybos. Parengties užtikrinimas iki 2030 m., https://commission.europa.eu/document/download/e6d5db69-e0ab-4bec-9dc0-3867b4373019_en?filename=White%20paper%20for%20European%20defence%20-%20Readiness%202030.pdf.

alternatyvių šaudmenų, kurie pakeistų sportiniam šaudymui skirtus švininius šratus. Todėl Komisija mano, kad švininių šratų tiekimo rinkai ir naudojimo sportiniam šaudymui apribojimo taikymas turėtų būti atidėtas septyneriems metams;

- (34) Kadangi labai neaišku, kiek laiko užimtų pakeisti šviną kitomis medžiagomis sportinio šaudymo srityje, yra pagrįsta neribotą laiką taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą dėl šio naudojimo. Kaip rekomendavo SEAC, nukrypti leidžianti nuostata turėtų būti taikoma tik 1,9–2,6 mm dydžio šratams, kurie yra vieninteliai varžybose naudojami kalibrai. Nukrypti leidžianti nuostata taip pat turėtų priklausyti nuo to, ar šaudykloje, kurioje vyksta sportinis šaudymas, yra tinkamų rizikos valdymo priemonių, kuriomis kartu būtų užtikrintas švino sulaikymas ir apribotas švino išmetimas į aplinką. Komisija mano, kad septynerių metų pereinamasis laikotarpis yra tinkamas reikiamoms rizikos valdymo priemonėms šaudyklose įdiegti, nes joms reikia pakankamai laiko toms priemonėms įgyvendinti jų teritorijoje, įskaitant laiką reikiamiems leidimams gauti ir konkurso procedūroms įvykdyti, jeigu to prireikia. Komisija nemano, kad tikslinga į privalomas rizikos valdymo priemones įtraukti prievolę surinkti daugiau kaip 90 % panaudotų švininių šratų, nes dėl mažų šratų matmenų ir plačios teritorijos, kurioje nukrenta iššauti šratai, labai sunku pasiekti tokį didelį regeneravimo lygį. Be to, Komisija nemano, kad tikslinga valstybėms narėms privaloma tvarka licencijuoti sportinio šaudymo šaudyklų naudotojus, nes tai, jos nuomone, yra pernelyg biurokratiška ir reikalauja pernelyg daug darbo. Vis dėlto Komisija mano, kad tikslinga įtraukti, kaip rekomendavo Agentūra, prievolę sulaikyti, stebėti ir prireikus išvalyti šratų kritimo zonų nuotekas (įskaitant paviršinio vandens nuotėkį) ir draudimą jas naudoti žemės ūkio tikslais šaudyklos teritorijoje. Komisija taip pat mano, kad tikslinga įtraukti papildomas rizikos valdymo priemones, užtikrinančias tokį apsaugos lygį, kuris yra panašus į Agentūros pasiūlytomis priemonėmis užtikrinamą lygį, t. y.: i) įdiegti bent dvi konkrečias šviną sulaikančias priemones (tai yra sienos, šlaitai ar pylimai, tinklai ar šratų užtvartos bei paviršiaus dangos); ii) vykdyti pH stebėseną ir prireikus išvalyti šratų kritimo zonas ir iii) leisti naudoti švininius šratus tik sportinio šaudymo federacijų nariams. Lauko sportinio šaudymo šaudyklos taip pat turėtų bent kartą per trejus metus regeneruoti panaudotus švininius šratus. Be to, jos turėtų saugoti įrašus apie jų teritorijoje panaudotus ir regeneruotus švininius šratus ir tais šratais šaudančius asmenis, kad būtų lengviau užtikrinti vykdymą ir būtų galima stebėti rizikos valdymo priemonių veiksmingumą siekiant kuo labiau sumažinti išmetamą švino kiekį. Šiuo tikslu lauko sportinio šaudymo šaudyklos turėtų pateikti šią informaciją atsakingoms valstybių narių institucijoms šioms paprašius. Komisija taip pat mano, kad po 10 metų reikės peržiūrėti sportiniam šaudymui skirtą nukrypti leidžiančią nuostatą, kad būtų įvertinta pažanga, padaryta siekiant Sąjungos mastu pereiti prie alternatyvų sportinio šaudymo srityje;
- (35) Komisija mano, kad tikslinga leisti nukrypti nuo apribojimo, taikomo švininiams šratams, naudojamiems šaudant senoviniais šaunamaisiais ginklais, pvz., per laibgalį užtaisomais šaunamaisiais ginklais ir jų šiuolaikinėmis kopijomis, nes nėra jokių tinkamų alternatyvių šaudmenų, kurie nekeltų nepataisomos žalos jiems rizikos. Be to, RAC pripažino, kad jų naudojama nedaug, todėl nukrypti leidžiančios nuostatos poveikis bendram rizikos mažinimui būtų nedidelis;
- (36) Komisija sutinka su RAC ir Agentūra, kad reikalavimas mažmenininkams pateikti informaciją fizinėse ir internetinėse pardavimo vietose, taip pat ant pakuočių, yra pagrįstas siekiant įspėti naudotojus apie riziką, susijusią su švininių šratų naudojimu. Vis dėlto teiginys, kuris turi būti pateikiamas ant pakuotės, turėtų būti trumpesnis nei Agentūros rekomenduojamas teiginys, kad jį būtų galima pateikti ant mažos pakuotės

ir kad sumažėtų poreikis jį pateikti sulankstomose etiketėse, informaciniame lapelyje ar pririšamoje etiketėje;

- (37) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas sklandžiai ir laiku įgyvendinti apribojimą ir sudaryti sąlygas sportinio šaudymo federacijų nariams lengvai nustatyti sportinio šaudymo šaudyklas, kuriose jie gali treniruotis naudodami švininius šratus, valstybės narės turėtų skubiai pateikti sąrašą, į kurį įtrauktos jų teritorijoje esančios lauko sportinio šaudymo šaudyklos, kuriose įdiegtos tinkamos rizikos valdymo priemonės, leidžiančios užtikrinti švino sulaikymą ir sumažinti į aplinką išmetamą švino kiekį;
- (38) šis apribojimas neturėtų būti taikomas švininių šratų naudojimo būdams, kurie nebuvo įtraukti į 2019 m. liepos 16 d. Komisijos Agentūrai suteiktą pavedimą ir į Agentūros dokumentaciją, nurodytą XV priede, t. y. naudojimui šiais tikslais: i) šaudymui patalpose; ii) policijos ir teisėsaugos reikmėms bei kitais su saugumu susijusiais tikslais; iii) kariniais ir gynybos tikslais; iv) ypatingos svarbos infrastruktūros, komercinės laivybos ir didelės vertės krovinių vilkstinių apsaugai; v) viešųjų pastatų ir viešosios erdvės apsaugai; vi) savigny; vii) ginklų ir šaudmenų techniniams bandymams ir tikrinimui; viii) istoriniams ir techniniams moksliniams tyrimams ar analizei ir ix) balistinei apsaugai ir teismo ekspertizei skirtų medžiagų ir produktų bandymui ir kūrimui. Dėl tos pačios priežasties apribojimas neturėtų būti taikomas švino naudojimui kapsulėse ir kamšaluose;
- (39) kai kurios valstybės narės yra priėmusios nacionalines nuostatas, kuriomis, siekiant apsaugoti aplinką ar žmonių sveikatą, švino naudojimas šratuose yra uždraustas arba apribotas ir kurios yra griežtesnės už šio reglamento nuostatas. Jeigu būtų pareikalauta, kad tos valstybės narės sumažintų esamą savo apsaugos nuo švino lygį, kad būtų laikomasi šio reglamento, švino naudojimas tose valstybėse narėse galėtų padidėti. Toks rezultatas būtų nesuderinamas su Sutarties 114 straipsnio 3 dalyje reikalaujama aukštu apsaugos lygiu. Todėl valstybėms narėms turėtų būti leidžiama toliau taikyti griežtesnes nuostatas, apribojančias tik švino naudojimą šratuose;
- (40) atsižvelgiant į šiuo reglamentu nustatytas platesnes nuostatas dėl švino šratuose ir siekiant suteikti gamintojams ir naudotojams pakankamai laiko pereiti prie alternatyvių formų šaudmenų, Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XVII priedo 63 įrašo 11–14 punktai turėtų būti taikomi iki [*Leidinių biurui: įrašyti datą – septyneri metai po šio reglamento įsigaliojimo*];
- (41) todėl Reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;
- (42) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka pagal Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 133 straipsnį įsteigto komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1907/2006 XVII priedas iš dalies keičiamas pagal šio reglamento priedą.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.
Priimta Briuselyje

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN